

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/77/2022
Identifikačné číslo spisu:	7517218497
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7517218497.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ L., rod. B., narodenej P. 2/ S..., narodenej P., zastúpených advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Stropkov, Námestie SNP 7, proti žalovanej obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35724803, o žalobe na obnovu konania, vedenom pôvodne na Okresnom súde Košice-okolie pod sp. zn. 13Csp/375/2017, o dovolaní žalobkýň 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. mája 2019 sp. zn. 2Co/73/2019, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 30. mája 2019 sp. zn. 2Co/73/2019 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“), na odvolanie žalobkyne, uznesením z 30. mája 2019 sp. zn. 2Co/73/2019 potvrdil uznesenie Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 1. októbra 2018 č. k. 13Csp/375/2017, ktorým súd prvej inštancie žalobu na obnovu konania odmietol, zamietol odklad vykonateľnosti uznesenia Okresného súdu Košice-okolie z 18. mája 2017, č. k. 14C/168/2012-171 vo výroku o schválení súdneho zmiernu a rozhodol o náhrade trov konania. Odvolací súd tiež rozhodol, že žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada nepriznáva.

1.1. Odvolací súd skonštatoval, uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne, podrobné a presvedčivé, ale aj zákonu zodpovedajúce sú dôvody napadnutého uznesenia, s ktorými dôvodmi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil a na tieto odkázal. V konaní vedenom Okresným súdom Košice-okolie pod sp. zn. 14C/168/2012 súd prvej inštancie uznesením z 18. mája 2017 schválil zmier strán sporu. Žalobou doručenou prvoinštančnému súdu 18. augusta 2017 sa pôvodný žalobca domáhal povolenia obnovy konania vedeného pod sp. zn. 14C/168/2012.

1.2. Súd prvej inštancie v preskúvanom uznesení dostatočne a presvedčivo vysvetlil, prečo uznesenie o schválení zmiernu nenadobudlo právoplatnosť, čo nevyhnutne muselo viesť k odmietnutiu žaloby na obnovu konania. V konaní vedenom pod spisovou značkou 14C/168/2012 pred Okresným súdom Košice-okolie žalovaný B. (v prejednávanej veci vystupujúci ako žalobca) bol zastúpený JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, a to na podklade plnomocenstva z 31. januára 2017. Uznesenie o

schválení zmiernu z 18. mája 2017 súd prvej inštancie doručoval len pôvodnému žalobcovi. Z § 110 ods. 1 vety prvej CSP vyplýva, že ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, je doručovanie iba účastníkovi neúčinné. Teda aj doručovanie uznesenia o schválení zmiernu z 18. mája 2017 len B. B. bolo neúčinné a uznesenie z 18. mája 2017 takto nemohlo nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť. Na tejto skutočnosti nič nemôže zmeniť ani nesprávne vyznačená doložka právoplatnosti a vykonateľnosti na spornom rozhodnutí. Podmienkou pripustenia obnovy konania je existencia právoplatného rozhodnutia, a teda rozhodnutie súdu prvej inštancie o odmietnutí žaloby na obnovu konania je vecne správne.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal pôvodný žalobca dovolanie, jeho prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP z dôvodu, že odvolací súd formalisticky nerešpektoval záväzné účinky súdom vyznačenej doložky právoplatnosti, ale navyše nezisťoval aktuálny stav právoplatnosti uznesenia o schválení súdneho zmiernu v čase jeho rozhodnutia. Súd prvej inštancie doručil na žiadosť pôvodného žalobcu jeho právnenému zástupcovi uznesenie o schválení zmiernu z 18. mája 2017, č. k. 14C/168/2012-171. V čase vydania napadnutého uznesenia odvolacieho súdu už bolo toto uznesenie právoplatné a teda dôvod, pre ktorý súd prvej inštancie žalobu na obnovu konania odmietol, už v čase rozhodovania odvolacieho súdu neexistoval. V ďalšom obsahu dovolania pôvodný žalobca poukazoval na dôvodnosť podanej žaloby na obnovu konania. Navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konania a uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania.

3. K dovolaniu sa vyjadrila žalovaná, ktorá podané dovolanie považuje za nedôvodné, a preto navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania.

4. Súd prvej inštancie vzhľadom na úmrtie pôvodného žalobcu rozhodol uznesením z 12. januára 2022 č. k. 13Csp/375/2017-190, že pokračuje v dovolacom konaní so žalobkyňami.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala advokátom zastúpená (§ 429 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolateľky vychádzajúc z obsahu dovolania, v rámci dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP namietajú a) formalistické rozhodovanie nižších súdov a b) odvolací súd nezisťoval skutočností ohľadom právoplatnosti uznesenia z 18. mája 2017, č. k. 14C/168/2012-171 c) vady obnovovaného konania.

7.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

7.2. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10).

7.3. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny

názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

7.4. Jednou z najdôležitejších súčastí základného práva na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je povinnosť súdu vyrovnať sa s argumentmi sporovej strany. Osobitným prípadom povinnosti súdu vyrovnať sa s argumentom sporovej strany je povinnosť súdu vyrovnať sa s argumentom poukazujúcim na judikatúru vrcholných súdov (dovolacieho, či ústavného súdu). V tomto kontexte nie je úlohou skúmať, či zo strany súdu boli poskytnuté vecne správne odpovede, ale či nastolené otázky relevantného významu pre vec boli zodpovedané dostatočne vyčerpávajúco. V nadväznosti na uvedené je dôležité rešpektovať postup v rozhodovaní rešpektujúci princíp právnej istoty, podľa ktorého obdobné situácie majú byť posudzované rovnako, resp. ak sú riešené odchylnym spôsobom, musí byť tento odklon dostatočne a objektívne i rozumne odôvodnený (porovnaj čl. 2 v spojení s § 393 ods. 3 CSP).

7.5. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie odmietol žalobu na obnovu konania, pretože bola podaná proti rozhodnutiu, ktoré nenadobudlo právoplatnosť [§ 413 ods. 1 písm. c) CSP]. Odvolací súd sa s týmto názorom v plnom rozsahu stotožnil, pričom uviedol, že „doručovanie uznesenia o schválení zmiernosti z dňa 18. 5. 2017 len B. B. bolo neúčinné a uznesenie z dňa 18. 5. 2017 takto nemohlo nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť. Na tejto skutočnosti nič nemôže zmeniť ani nesprávne vyznačená doložka právoplatnosti a vykonateľnosti na spornom rozhodnutí. Doložke právoplatnosti síce svedčí prezumpcia správnosti, pretože jej vyznačením súd potvrdzuje, že rozhodnutie je právoplatné, a že bolo zákonným spôsobom doručené, čo ale neznamená, že z jej nesprávosti nemôže odvolací súd vyvodzovať dôsledky, v tomto prípade vedúce k záveru o neúčinnosti doručenia uznesenia znamenajúce, že uznesenie o schválení zmiernosti nenadobudlo právoplatnosť. Podmienkou pripustenia obnovy konania je existencia právoplatného rozhodnutia, a teda rozhodnutie súdu prvej inštancie o odmietnutí žaloby na obnovu konania je vecne správne“ Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd sa obmedzil len na posúdenie správnosti zistení súdu prvej inštancie - o neúčinnosti doručenia predmetného uznesenia B. B. - ohľadne nadobudnutia právoplatnosti uznesenia z 18. mája 2017, č. k. 14C/168/2012-171. Z obsahu pripojeného spisu sp. zn. 14C/168/2012 Okresného súdu Košice-okolie v čase rozhodovania odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvej inštancie dodatočne doručil 10. decembra 2018 uznesenie z 18. mája 2017, č. k. 14C/168/2012-171 (viď doručienka na č. l. „102“ pripojeného spisu) V. F. W. právnenému zástupcovi B. B. pôvodného žalovaného. Pôvodný žalovaný vo svojom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie mu mal doručiť predmetné uznesenie, pričom odvolací súd sa s touto odvolacou argumentáciou nezaoberal a ani nezisťoval, či v čase vydania dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu uznesenie z 18. mája 2017, č. k. 14C/168/2012-171 (ne)nadobudlo právoplatnosť (vzhľadom na doručenie vykonané 10. decembra 2018 súdom prvej inštancie) a s touto skutočnosťou sa nevysporiadal ani nevysvetlil, či a prípadne prečo na ňu neprihliadal. Otázka právoplatnosti rozhodnutia v konaní o žalobe na obnovu konania (§ 397 CSP) je procesnou podmienkou (predpokladom), na ktorú je odvolací súd povinný prihliadať ex officio (§ 366 CSP).

7.6. Povinnosť súdu vyrovnať sa s argumentáciou sporovej strany je súčasťou základného práva na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Iba tým, že súd vysvetlí, či a prípadne prečo nevzal v úvahu argumenty sporovej strany, dá najavo, že ju vypočul a zvažil jej argumenty. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. II. ÚS 410/06, ESĽP: Ruiz Torija v. Španielsko, Yanakiev v. Bulharsko). Z povinnosti „rozhodovať v obdobných veciach rovnako“ vyplýva pre súd v prípade odklonu od existujúcej judikatúry povinnosť uviesť dostatočné a presvedčivé dôvody pre tento odklon (obdobne § 220 ods. 3 CSP).

8. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľky opodstatnene namietali, že

odvolací súd nesprávnym procesným postupom (v dôsledku nenaplnenia kvalitatívnych požiadaviek na odôvodnenie súdneho rozhodnutia) znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP]. Dovolanie dovolateľiek je preto v zmysle § 420 písm. f) CSP prípustné a zároveň aj dôvodné, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť. Dovolací súd preto podľa § 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vzhľadom na zistenú vadu zmätočnosti dovolací súd sa ďalšími dovolacími dôvodmi nemal možnosť zaoberať.

9. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

10. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.